

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248569

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์
ที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน
LEGAL MEASURES TOWARDS THE PROTECTION OF PRAGNANCY STAFFS IN PRISION

สุเมธ สุพันธุ์วรชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นต้นฉบับของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

600253483

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248569

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์
ที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน

สุเมธ สุพันธรชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2554

Legal Measures Towards the Protection of Prasnancy Staffs in Prision

Sumet Suphantaworachat

A Thesis Submitted in Partial Fufillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Deparment of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

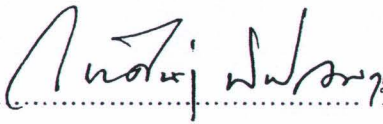
2011

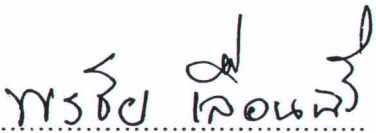

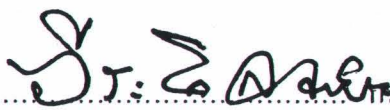
ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

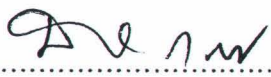
หัวข้อวิทยานิพนธ์ มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์
ที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน

เสนอโดย สุเมธ สุพันธวรชาติ
สาขาวิชา นิติศาสตร์ หมวดวิชา กฎหมายมหาชน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย เลื่อนฉวี
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

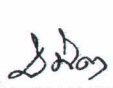

ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย เลื่อนฉวี)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ โลจายะ)

กรรมการ
(อาจารย์นันทิ จิตสว่าง)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิดา จิตรน้อมรัตน์)
วันที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิง มีครรภ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน
ชื่อผู้เขียน	สุเมธ สุพันธุ์วรชาติ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรชัย เลื่อนฉวี
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

248569

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาวเคราะห์การให้ความคุ้มครองแรงงานหญิง ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน ซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายหลายฉบับ โดยศึกษาความเป็นมาและหลักเกณฑ์ของการคุ้มครองแรงงานหญิง ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์มีครรภ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน ตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมารดา ฉบับที่ 183 ปี ค.ศ. 2000 ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เช่น กฎหมายคุ้มครองแรงงานประเทศสาธารณรัฐอิตาลี กฎหมายคุ้มครองแรงงานประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กฎหมายคุ้มครองแรงงานประเทศญี่ปุ่น กฎหมายคุ้มครองแรงงานประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2539 เป็นต้น ซึ่งแบ่งแยกออกเป็นหัวข้อ ตามความสำคัญของการให้ความคุ้มครองแรงงานหญิงซึ่งเป็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์มีครรภ์

จากการศึกษาพบว่า การให้ความคุ้มครองแรงงานหญิงซึ่งเป็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์มีครรภ์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานในประเทศไทย ไม่ได้ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร ถึงแม้จะมีกฎ ระเบียบ ซึ่งเป็นข้อกฎหมายที่กำหนดในเรื่องของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ไว้โดยเฉพาะ แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องอย่างมากไม่มีความเท่าเทียมกันระหว่างเจ้าพนักงานราชทัณฑ์มีครรภ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน กับความคุ้มครองแรงงานหญิงมีครรภ์ในภาคเอกชน จึงเสนอให้มีการนำ พระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 หมวด 3 มาบังคับใช้กับหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองแรงงานลูกจ้างหญิงขณะตั้งครรภ์ เช่น ในเรื่องเวลาทำงาน งานที่ห้ามทำในขณะตั้งครรภ์ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดีสำหรับทั้งสุขภาพอนามัยของทั้งมารดาและบุตรเช่นนี้ ทำให้มีความเสมอภาคและเท่าเทียมในการให้ความคุ้มครองบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงมีข้อเสนอแนะ คือจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะมีหลักประกันที่ทำให้ความคุ้มครองสุขภาพอนามัยในระหว่างที่แรงงานซึ่งเป็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน หรือแรงงานหญิงมีครรภ์ที่อยู่ในภาคเอกชนก็ตาม ดังนั้นกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในขณะนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยเหมือนกับนานาอารยประเทศ เช่น ประเทศสาธารณรัฐอิตาลี ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศญี่ปุ่น หรือแม้แต่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยนำเอาพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาบังคับใช้กับเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิงที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน หรือบัญญัติกฎหมายเฉพาะขึ้นมาเพื่อให้ความคุ้มครอง ซึ่งนอกจากจะแสดงถึงความมั่นคงทางสังคมแล้ว ยังแสดงถึงความเสมอภาคและเท่าเทียมกันตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และยังสอดคล้องกับมาตรฐานแรงงานของ องค์การแรงงานระหว่างประเทศด้วย

Thesis Title	Legal Measures on in Protecting the Pregnant Correctional Officers on performance in Prison and Correction Institute
Author	Sumet Suphantaworachat
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Pornchai Lueanchawee
Department	Law
Academic Year	2010

ABSTRACT

248569

This thesis aims to study and analyze the protection provision of female labour who is a pregnant correctional officer on performance in prison and correction institute subject to many laws. The study includes the background and rules of the protection of female labour who is a pregnant correctional officer on performance in prison and correction institute in accordance with the Maternity Protection Convention Vol. 183, A.D. 2000 of International Labour Organization. It uses the comparative analysis with foreign laws such as the Labour Protection Law of Italy, the Labour Protection Law of Germany, the Labour Protection Law of Japan, the Labour Protection Law of the People's Democratic Republic of Laos, the Labour Protection Act, B.E. 2541 (1998) and Rules of Civil Servants on Government Officer's Leave (Vol.2), B.E. 2539 (1996) etc., which was classified into the articles in accordance with its significance of the protection of female correctional officer who is pregnant.

It is found that a female correctional officer who is pregnant on performance in prison and correction institute in Thailand is not properly protected. Although the particular rules for the correctional officers are specifically prescribed, there are a number of flaws; there is no equality between the pregnant correctional officer on performance in prison and correction institute and those in private ones. It is suggested that Chapter 3 of the Labour Protection Act, B.E. 2541 (1998) be applied in public organizations regarding the protection provision for female workers during her pregnancy such as working hours, prohibited works during her pregnancy and the maternity leave. This is good for health and sanitation for both mother and her child. Furthermore, this makes the equality in the protection provision for personnel working in the public sectors and private organization.

From the above reasons, it is suggested that it should be completely necessary to have the security in providing the protection of health and sanitation during the pregnancy of female labour who is a correctional officer in either performance in prison and correction institute or private organizations. Therefore, it should be necessary that the applicable law be amended and modernized like other countries such as Italy and Germany, Japan or even in Laos. This is finally resolved by the enforcement of the Labour Protection Act, B.E. 2541 (1998) with a pregnant correctional officer in either public or enacting a particular law relating to protection the pregnant correctional officers. Besides the social security, this also makes the equality in accordance with the provisions of the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2540 (1997) and also comply with the Labour Standards of International Labour Organization.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลงมิได้ หากไม่ได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย เลื่อนฉวี ที่สละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำช่วยเหลือ และตรวจแก้วิทยานิพนธ์จนเสร็จสิ้น

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล รองศาสตราจารย์ ดร.วิระ โลจายะ และนายณัฏฐ์ จิตรสว่าง ซึ่งเสียสละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยท่านได้ให้คำแนะนำ ท้วงติง เรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ผู้เขียนได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งนิติกร ฝ่ายเรื่องราวร้องทุกข์ สำนักผู้ตรวจราชการกรม กรมราชทัณฑ์ ได้รับรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานหญิงมีครรภ์ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถาน ทำให้ผู้เขียนได้มีโอกาสนำข้อมูลจากการรับรู้ และประสบการณ์ดังกล่าวมาทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอน้อมระลึกถึงพระคุณบิดามารดา ญาติพี่น้องและอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด ทำให้ผู้ศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษามาได้

สุเมธ สุพันธุ์วรชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานของการศึกษา.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. ประวัติความเป็นมาและบทบัญญัติของกฎหมายในการคุ้มครองการใช้แรงงาน หญิงในต่างประเทศ กฎหมายคุ้มครองแรงงานหญิงในประเทศไทย และลักษณะ การทำงานของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์.....	8
2.1 ประวัติความเป็นมาของการคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงในต่างประเทศ.....	8
2.2 ประวัติความเป็นมาของการคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงในประเทศไทย.....	10
2.2.1 การคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงในช่วงก่อนที่จะมีการบังคับใช้ พระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. 2499.....	10
2.2.2 การคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงตามพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. 2499.....	12
2.2.3 การคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515.....	15
2.2.4 การคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541.....	18
2.2.5 การคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550.....	26

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2.6 การคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550.....	27
2.2.7 การคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงมีครรภ์ ตามระเบียบว่าด้วยการลา ของข้าราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2539.....	28
2.3 รูปแบบการทำงานของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิง	31
2.3.1 รูปแบบการทำงานของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิง.....	31
2.3.2 กำหนดเวลาในการทำงานของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิง	35
2.3.3 ความเสี่ยงจากการทำงานของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์	37
3. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงมีครรภ์ตามอนุสัญญา ว่าด้วยการคุ้มครองมารดาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศและกฎหมาย คุ้มครองแรงงานหญิงในต่างประเทศ เปรียบเทียบกับกฎหมายคุ้มครองแรงงาน หญิงในประเทศไทย	44
3.1 มาตรการคุ้มครองแรงงานหญิงมีครรภ์ตามอนุสัญญาขององค์การแรงงาน ระหว่างประเทศ	44
3.1.1 อนุสัญญาฉบับที่ 183 ว่าด้วยการคุ้มครองมารดา ปี ค.ศ. 2000.....	46
3.1.2 ข้อแนะที่ 191 ว่าด้วยการคุ้มครองมารดา ปี ค.ศ. 2000.....	47
3.2 มาตรการคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงมีครรภ์ซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงาน ภาครัฐตามกฎหมายต่างประเทศ	48
3.2.1 การคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงมีครรภ์ซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงาน ภาครัฐในกลุ่มประเทศยุโรป.....	49
3.2.1.1 ประเทศสาธารณรัฐอิตาลี.....	49
3.2.1.2 ประเทศสาธารณรัฐออสเตรีย	50
3.2.1.3 ประเทศสาธารณรัฐโปตุเกส	53
3.2.1.4 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	55
3.2.2 การคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงมีครรภ์ซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงาน ภาครัฐในกลุ่มประเทศเอเชีย.....	59
3.2.2.1 ประเทศญี่ปุ่น	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2.2.2 ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	61
3.2.3 การคุ้มครองการใช้แรงงานหญิงมีครรภ์ซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงาน ภาครัฐในประเทศไทย	62
3.2.3.1 ความคุ้มครองแรงงานของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิง ที่ตั้งครรภ์	63
3.2.3.2 เปรียบเทียบกฎหมายการให้ความคุ้มครองแรงงานหญิง มีครรภ์ตามกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายในประเทศไทย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ หญิงมีครรภ์	64
4. ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิง มีครรภ์ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถาน	68
4.1 ปัญหาด้านลักษณะงาน	69
4.1.1 ปัญหาด้านลักษณะงานในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิง ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	70
4.1.2 แนวทางแก้ไขปัญหาในด้านลักษณะงาน	73
4.2 ปัญหาด้านสภาพการทำงาน	83
4.2.1 ปัญหาด้านสภาพการทำงานของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์ ปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถาน	83
4.2.2 แนวทางแก้ไขปัญหาในด้านสภาพการทำงานของเจ้าพนักงาน ราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์	84
4.3 ปัญหาด้านการคุ้มครองแรงงาน	86
4.3.1 ปัญหาด้านการคุ้มครองแรงงานเจ้าพนักงานราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์ ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถาน	86
4.3.2 แนวทางแก้ไขปัญหาในการคุ้มครองแรงงานเจ้าพนักงาน ราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถาน	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	97
5.1 บทสรุป.....	97
5.2 ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก.....	109
ภาคผนวก ก. ระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ	110
ภาคผนวก ข. พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550.....	113
ภาคผนวก ค. ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่เวรยาม รักษาการณ์กลางคืนและกลางวันในวันหยุดราชการของเรือนจำ หรือทัณฑสถาน	123
ประวัติผู้เขียน	128

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ตารางเปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองการใช้แรงงานเจ้าพนักงาน ราชทัณฑ์หญิงมีครรภ์	94